

MRF 2022.273

Østre Landsrets dom af 7. december 2022, 19. afd., sag S-2611-22
(Lone Dahl Frandsen, Lone Kern-Jespersen og André Dybdal Pape (kst.))

Anklagemyndigheden mod T (adv. Torben Groth Madsen, besk.)

Bøde og tvangsbøder for ikke at efterkomme påbud om enten at afhænde en landbrugsejendom eller opfylde bopælspligten ved at opføre en passende beboelsesbygning og for ikke at efterkomme påbud om lovliggørelse af pavilloner opført uden landzonetilladelse og uden byggetilladelse.

Sagen angik en landbrugsejendom på Lolland, som T havde erhvervet i juni 2005. Da T ikke boede på ejendommen og ikke opfyldte pligten til fast bopæl på en landbrugsejendom efter landbrugslovens § 8, meddelte Landbrugsstyrelsen i juni 2020 påbud til T om enten at afhænde ejendommen eller opfylde bopælspligten ved at etablere en passende beboelsesbygning på ejendommen. I slutningen af 2020 tog T folkeregisteradresse på landbrugsejendommen og flyttede ind i en række sammenhængende pavilloner, der ifølge T var opført ca. 10 år forinden, da det eksisterende stuehus på ejendommen ikke var egnet til beboelse. Da Landbrugsstyrelsen mente, at T fortsat ikke efterkom påbuddet, blev der rejst en straffesag mod T. Under straffesagen blev T tillige tiltalt for at have overtrådt planloven og byggeloven, idet T havde opført de omhandlede pavilloner uden landzonetilladelse og byggetilladelse, og da T havde undladt at efterkomme et af Lolland Kommune meddelt påbud efter byggeloven om lovliggørelse af pavillonerne. T erkendte sig skyldig i overtrædelsen af planloven, men nægtede sig skyldig i overtrædelsen af påbuddene efter landbrugsloven og byggeloven. Byretten fandt, at T ikke kunne anses for at have efterkom-

met Landbrugsstyrelsens påbud, idet T havde taget bolig i pavillonbygningerne, der var opført uden landzonetilladelse og byggetilladelse, og idet T ikke havde afhændet landbrugsejendommen, uanset at den var sat til salg. T var derfor skyldig i overtrædelsen af landbrugsloven. Da T endvidere havde erkendt, at han ikke havde søgt byggetilladelse til opførelse af pavillonbygningerne, og da pavillonerne ikke var fjernet, fandtes T tillige skyldig i overtrædelsen af byggeloven, herunder ved ikke at efterkomme kommunens lovliggørelsespåbud. På den baggrund blev T idømt en bøde på 20.000 kr. og månedlige tvangsbøder på 3.000 kr., indtil ejendommen var afhændet, eller bopælspligten blev opfyldt ved at etablere en passende beboelsesbygning på ejendommen. T blev endvidere idømt månedlige tvangsbøder på 10.000 kr., indtil pavillonbygningerne var lovliggjort ”ved at søge og opnå tilladelse til at bibeholde pavillonbygningerne på ejendommen eller ved at nedrive de etablerede pavillonbygninger”. T ankede dommen til landsretten, der stadfæstede byrettens dom, idet bødestraffen blev nedsat til 15.000 kr. og de månedlige tvangsbøder vedrørende lovliggørelse af pavillonbygningerne blev nedsat til 3.000 kr. pr. måned.

Kommentar: Det må anses for tvivlsomt, om der som antaget i nærværende sag er hjemmel i retsplejelovens § 997, stk. 3, til at pålægge tvangsbøder for at gennemtvinge en alternativ forpligtelse til at søge det ulovlige forhold lovliggjort enten retligt eller fysisk. Tvangsbøder er et middel til gennemtvingelse af en bestemt handlepligt over for det offentlige, og det ligger i sagens natur uden for tiltales handlemuligheder at opnå en afgørelse med et bestemt indhold fra myndighederne. Hertil kommer, at det i almindelighed antages at være en forudsætning for pålæggelse af tvangsbøder for manglende efterlevelse af et lovliggørelsespåbud, at en eventuel mulighed for at lovliggøre forholdet retligt er blevet afklaret forinden, jf. også kommentaren til **MRF 2022.252 V**.

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 9. august 2022

Retten nr. 1-1462/2022

Politiets nr. 1900-88250-00002-21

Anklagemyndigheden

mod

T

Anklageskrift er modtaget den 23. marts 2022.

T er tiltalt for

1.

landbrugslovens § 50, stk. 1, nr. 1 og nr. 3, jf. § 12, jf. § 8,
ved ikke senest den 2. december 2020 på sin ejendom beliggende
..., som tiltalte erhvervede den 2. juni 2005, at have
efterkommet Landbrugsstyrelsens påbud af 2. juni 2020, som korrigeret ved
påbud af 10. november 2020, om at enten afhænde ejendommen eller opfylde
bopælspligten ved at etablere en passende beboelsesbygning på ejendommen,
idet tiltalte trods ovennævnte påbud fortsat anvender flere pavilloner til
beboelse, uden disse er godkendt til beboelse, ligesom der ikke på
ejendommen er andre boliger, som er godkendt til beboelse.

2.

planlovens § 64, stk. 1, nr. 2, jf. § 35, stk. 1,
ved på et ukendt tidspunkt forud for den 17. april 2020, som ejer af
ejendommen beliggende ..., uden tilladelse fra
Lolland Kommune, at have opført ny bebyggelse, idet tiltalte havde opført
pavilloner til beboelse og udhuse.

3.

**byggelovens § 30, stk. 1, litra a og c, jf. § 2, stk. 1, litra a, jf. § 16 og §
17, stk. 1,**
ved ikke senest den 1. maj 2021, på sin ejendom beliggende ...
at have efterkommet Lolland Kommunes påbud af 12. marts

2021 om at reetablere forholdet som oprindeligt, idet tiltalte ikke forud for opførelsen af beboelsespavilloner havde søgt og fået byggetilladelse til opførelsen og fortsat ikke har opnået kommunens tilladelse til byggeriet.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte tilpligtes at efterkomme påbuddet meddelt af Landbrugsstyrelsen under tvang af løbende bøder på 3.000 kr. pr. måned og påbuddet meddelt af Lolland Kommune under tvang af løbende bøder på 10.000 kr. pr. måned.

Tiltalte har erkendt sig skyldig i forhold 2 og i øvrigt nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af tiltalte og af vidnerne B og C.

Forklaringerne er lydoptaget og gengives ikke i dommen.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Rettens begrundelse og afgørelse

Ad forhold 1

Tiltalte har forklaret, at han for ca. 10 år siden begyndte at opstille de omhandlede pavilloner på sin landbrugsejendom, og at han siden slutningen af 2020 har været folkeregistreret på landbrugsejendommen, hvor han har boet i de sammenhængende pavilloner. Stuehuset, som fandtes på ejendommen, da han erhvervede den, er ikke i en sådan stand, at det er egnet til beboelse. Han har ikke ansøgt om landzonetilladelse og byggetilladelse til opførelse af pavillonerne på ejendommen. Han har sat sin ejendom til salg, men den er endnu ikke afhændet.

Det lægges efter oplysningerne i sagen til grund, at tiltalte ikke har efterkommet Landbrugsstyrelsens påbud af 2. juni 2020, som korrigeret ved påbud af 10. november 2020, idet tiltalte fortsat ikke kan anses for at opfylde sin bo-pælspligt, idet han har taget bolig i nogle pavillonbygninger, der er opført uden landzonetilladelse, jf. planlovens § 35, stk. 1, og uden byggetilladelse, jf. byggelovens § 16, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, litra a, og at han alternativt ikke har afhændet den pågældende landejendom.

Tiltalte findes herefter skyldig i forholdet.

Ad forhold 2

Efter tiltaltes erkendelse, der støttes af de i øvrigt forliggende oplysninger,

findes tiltalte skyldig i forholdet.

Ad forhold 3

Tiltalte har erkendt, at han ikke har søgt og fået byggetilladelse til opførelse af pavillonbygningerne, og at han ikke har fjernet pavillonbygningerne.

Tiltalte findes herefter skyldig i forholdet, herunder ved ikke at efterkomme Lolland Kommunes påbud af 12. marts 2021.

Straffen fastsættes til en bøde på 20.000 kr., jf. landbrugslovens § 50, stk. 1, nr. 1 og nr. 3, jf. § 12, jf. § 8, planlovens § 64, stk. 1, nr. 2, jf. § 35, stk. 1, og bygge-lovens § 30, stk. 1, litra a og c, jf. § 2, stk. 1, litra a, jf. § 16 og § 17, stk. 1.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

T skal betale en bøde på 20.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 14 dage.

T skal senest den 31. november 2022 afhænde sin ejendom beliggende ... eller opfylde sin bopælspligt ved at etablere en passende beboelsesbygning på landejendommen.

Hvis påbuddet ikke efterkommes inden den nævnte frist, skal tiltalte betale en tvangsbøde på 3.000 kr. for hver påbegyndt måned efter fristens udløb.

T skal senest den 31. november 2022 lovliggøre byggeriet på ejendommen beliggende ... ved at søge og opnå tilladelse til at bibeholde pavillonbygningerne på ejendommen eller ved at nedrive de etablerede pavillonbygninger.

Hvis påbuddet ikke efterkommes inden den nævnte frist, skal tiltalte betale en tvangsbøde på 10.000 kr. for hver påbegyndt måned efter fristens udløb.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Henning Larsen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEI I NYKØBING F., den 17. august 2022

Bodil Jacobsen
Kontorfuldmægtig

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 7. december 2022 af Østre Landsrets 19. afdeling
(landsdommerne Lone Dahl Frandsen, Lone Kerrn-Jespersen og André Dybdal Pape
(kst.)).

19. afd. nr. S-2611-22:

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Torben Groth Madsen, beskikket)

Dom afsagt den 9. august 2022 af Retten i Nykøbing Falster (1-1462/2022) er anket af tiltalte T med påstand om frifindelse i sagens forhold 1 og 3, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende oplysninger

Der er for landsretten fremlagt en salgsoptilling af 11. november 2022 vedrørende ejendommen Der er endvidere fremlagt en ansøgning om byggetilladelse vedrørende de omhandlede pavilloner, ligesom tiltalte har fremlagt en mail fra fymas Auctions, hvoraf det fremgår, at tiltalte har sat en række moduler til salg på dette firmas hjemmeside.

Forklaringer

Der er for landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte og vidnerne C og B.

Tiltalte har forklaret bl.a., at han oprindeligt stillede pavillonerne på ejendommen til opbevaring. Det var først senere, at han flyttede ind. Han har ikke klaget over påbuddene. Han syntes, at det gik lidt op i hat og briller. Han havde således et fårehus stående på marken, hvor den ene styrelse sagde, at fårene skulle kunne gå i læ, og en anden myndighed sagde, at han ikke måtte have et læskur. Det var det samme med en container til opbevaring af maskiner. Han følte sig lidt forfulgt og opgav at gøre indsigelse mod påbuddene. Han har en stor lækker pavillon, som han bor i.

Han husker ikke at have afgivet erklæring om bopælspligt.

Han har beskæftiget sig med byggeri siden 1969. Omkring 1980 opfandt de et byggemodulsystem. Pavillonerne kan sættes sammen som legoklodser. Pavillonerne har været brugt som børnehave, boliger, butik og kontor, herunder i kommuner. Han har haft pavilloner stående mange steder i landet. Pavillonerne er bygget op omkring et stålrammesystem, så man kan lave store og små rum. Omkring 1995 ændrede de modulmålene af hensyn til stabiliteten med henblik på at kunne stable modulet højere. Når lejermålene vedrørende de ældre moduler udløb, stillede han pavillonerne op på sin ejendom. Det var i begyndelsen en midlertidig opstilling. Da pavillonerne blev produceret, opfyldte de alle myndighedskrav; herunder til beboelse. Der er kommet et nyt bygningsreglement, men det, der er produceret før ændringen, er stadig lovligt.

Han har sat ejendommen til salg og sat pavillonerne til salg på auktion. I august 2022 søgte han også om byggetilladelse til pavillonerne. Hans drøm er at blive boende på ejendommen, men det vil hans kone ikke. Det realistiske vil således være at sælge.

Vidnet C har forklaret bl.a., at der efter landbrugslovens § 9 skal være en passende beboelse på en landbrugsejendom, og efter regelbekendtgørelsen skal den som udgangspunkt være på 120 m². Om der er tale om en passende beboelse vurderes i forhold til en familie på to voksne og to børn. Landbrugsstyrelsen påser også, at der i øvrigt foreligger de fornødne tilladelser efter anden lovgivning. Man kan ikke med landbrugsloven i hånden opfylde disse regler, hvis ikke andre regler, herunder reglerne efter byggelovningen er op-

fyldt. Da kommunen ikke har givet en byggetilladelse, kan der ikke være tale om en passende beboelse.

Normalbøden er på 10.000 kr., og der fastsættes normalt tvangsbøder på 3.000 kr. månedligt det første år og derefter 6.000 kr. månedligt.

Af det Ortofoto, som hun før byrettens behandling af sagen sendte til anklagemyndigheden, fremgår det, at pavillonerne stadig var på ejendommen. Der var også et fundament fra den oprindelige ejendom. Hvis ejeren ikke mener, at den oprindelige ejendom er beboelig, kan der ikke være tale om en passende bolig. Under alle omstændigheder er bopælspligten ikke opfyldt.

Vidnet B har forklaret bl.a., at kommunen først kan tage stilling til byggetilladelse, hvis der er et konkret projekt. Der kan ikke gives en generel byggetilladelse. Han kan ikke svare på, om pavillonerne vil kunne godkendes som beboelse, idet han ikke ved, hvornår de er taget ud af drift. Man ønsker ikke, at pavillonerne skal være flytbare, men at det skal være en "beboelsesejendom". Det er derfor irrelevant at diskutere, om pavillonerne opfylder kravene til "moduler".

Ved behandling af en ansøgning om byggetilladelse undersøges det, om relevant lovgivning er opfyldt. Ts ansøgning ligger i øjeblikket til vurdering i planafdelingen. Pavillonerne ligger i et område, hvor der er afstandskrav til skov m.v.

Personlige oplysninger

Tiltalte har forklaret, at han er folkepensionist. Han driver stadig virksomhed med udlejning af pavilloner, men virksomheden er under afvikling. Han har også stadig udlejning af ejendomme.

Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldig efter anklageskriftet i forhold 1.

Da tiltalte ikke har søgt og opnået byggetilladelse til opførelse af de omhandlede pavillonbygninger, og da han ikke har fjernet disse, tiltræder landsretten, at tiltalte er skyldig efter anklageskriftet i forhold 3.

Efter en samlet bedømmelse nedsættes bødestrafen til 15.000 kr. Forvandlingsstraffen nedsættes til fængsel i 10 dage.

Landsretten tiltræder, at tiltalte pålægges at betale tvangsbøder, hvis han ikke opfylder de meddelte påbud. Påbuddene skal være opfyldt senest den 1. maj 2023. Landsretten tiltræder videre, at tvangsbøderne vedrørende opfyldelse af bopælspligten er fastsat til 3.000 kr. pr. måned. Landsretten nedsætter tvangsbøderne vedrørende lovliggørelse af byggeriet til 3.000 kr. pr. måned.

Byrettens bestemmelse om sagsomkostninger stadfæstes.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod tiltalte T stadfæstes med de ændringer, at bødestrafen nedsættes til 15.000 kr., og forvandlingsstraffen nedsættes til fængsel i 10 dage, at fristen for opfyldelse af bopælspligten fastsættes således, at pligten skal være opfyldt senest den 1. maj 2023, og at der påløber tvangsbøder som fastsat af byretten efter udløb af denne frist, at fristen for lovliggørelse af pavillonbygningerne på ejendommen fastsættes således, at lovliggørelse skal være sket senest den 1. maj 2023, at tvangsbøden for manglende efterkommelse af pligten vedrørende lovliggørelse af pavillonbygningerne nedsættes til 3.000 kr. for hver påbegyndt måned efter fristens udløb.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den